

“Brány, zvedněte výše svá nadpraží, výše se zvedněte, vchody věčné, ať může vejít Král slávy,” tak se to zpívá odedávna na začátku adventu: slavíme totiž svátky očekávání - a nečekáme žádnou katastrofu, nýbrž něco skvělého, co Bůh připravil. Tak ať se zvednou závory a odemknou zámky lidských srdcí: Přijď, Pane, mezi nás. Amen.

čtení: Mt 25,31-46

*Žalm 3,1-4 (Žalm Davidův, když prchal před svým synem Absalómem):
Hospodine, jak mnoho je těch, kteří mě souží, mnoho je těch, kdo proti mně povstávají! Mnoho je těch, kteří o mně prohlašují: „Ten u Boha spásu nenalezne.“ Ze všech stran jsi mi však, Hospodine, štíteš, tys má sláva, ty mi pozvedáš hlavu.*

I.

David, slavný král, musel jednou prchat před vlastním synem. Po kapsách má ještě staré fotky a diplom, jak skolil Goliáše, v uších mu ještě zní obdivné dívčí písně, jaký je bojovník, ale to je mu teď všechno málo platné. Jeho synek zatoužil po trůnu, populisticky nasliboval každému cokoli (až budu král), a když se k tomu trůnu prodral, vzal to z toho nejhoršího konce, jaký si lze představit. David je z toho na nervy: vlastní syn mě zradil a ukládá mi o život, naporuje se jak nadčlověk, chová se jak podprasa a co s tím můžu dělat? Nic!

Na útěku potká chlapa jménem Šimei. Ten po něm házel kameny a nadávky. “Já ho, králi, připíchnu mečem k zemi!” dostal nápad jeden z generálů. “Nezabiješ,” povídá na to David a možná ho přitom svrběly vzpomínky, protože sám už zabil kolikrát. “Co když má ten chlap pravdu, co když ty zlé řeči o mně jsou vzkazy od Boha?” A pak mu bleskne hlavou ještě něco: “Pánové, jestli se vám dostane do rukou Absolon” (to je ten syn, před kterým prchá), “ne abyste mu zkrivili vlas na hlavě!” Následuje filmový střih, na zemi leží zkrvavená mrtvola a on je to Absolon; to generál Joab ho tak zřídil. David jeho vysvětlování nevěří, ale co nadělá?

A zase střih, Absolonovo povstání neslavně skončilo, David se vrací zpátky opět jako král. A zase mu zkříží cestu tamten Šimei, ale už

neháže šutry a nenadává. Teď leze po kolenou, klaní se k zemi: “Přijmi slib mé věrnosti, ó králi, a všimni si prosím, že k tobě spěchám jako první!” Generál opět dostane nápad, že ho připíchne mečem k zemi. “Neplet se do toho,” povídá mu David a vzápětí velkoryse přísahá: “Nikdy tě, Šimei, nezabiju, nikdy, slibuju, nemusíš se bát,” a jde dál směr královský palác.

A ještě poslední střih v tomto příběhu. Spousta let je v nenávratnu a staříčkový král David se klepe zimou v posteli a život mu utíká mezi prsty. Klečí u něj jiný ze synů, Šalomoun, a David mu udílí královské rady. A jak tak pronáší ta moudra, najednou se mu zableskne v očích. Víš, kdo je to Šimei?” povídá třesoucím se hlasem. “Takovej slizkej gauner. Přisahal jsem mu, že ho nezabiju, tak si ho vezmi na starost ty, tys nic neslíbil. Nerad bych, aby umřel přirozenou smrtí.” Co to do mě vjelo, co to tomu Šalomounovi radím, napadlo ho na chvíli, ale hned to zaplašil, zase se pochlapil a pokračoval ve státnických radách. “A generál Joab, víš který: o toho se postarej obzvláště pečlivě, ten by potřeboval do hrobu hodně brzy...”

Nevím, jak vám, ale mně se to vůbec nečte dobře. Člověk by z Bible raději slyšel něco útěšného, přívětivého, hřejivého, a ne tady ty horory, které jako byste z novin vystřihli; historiky, které potvrzují, že když jde o moc, o peníze, o prestiž či o vliv, jsou někteří lidé schopni kdečeho a klidně se spojí třeba i s čertem.

Když byl David na útěku, lidi si nebyli jisti, kdo je vlastně jejich král: Absolon, toho času na trůnu, nebo ponížený David? Hospodin měl vybráno hned, lidi však ne, a tak to řešili, jak uměli. Joab vzal spravedlnost do vlastních rukou, Šimei se honem překabátil, Davidův moudrý rádce Achítofel se přidal ke vzbouřencům a pak se radši oběsil, David to všechno oplakal. “Kdo je vlastně náš král?” ptali se lidi nejen tehdy, ale ještě po mnoho generací potom a proroci jim připomínali: takový je jen jeden, ten v nebesích. Vypadá nepřístupně vzdálený, ale není.

II.

Přeskočme teď hodně kapitol – až k té, v níž se narodil Ježíš. Učil, že se přiblížilo pravé království (Boží), tak ať ho s důvěrou přijmeme. Když vás přitom někdo praští do tváře, nastavte mu druhou. Odpouštějte donekonečna a milujte i své nepřátele.

Pak se děj všelijak zašmodrchal a přibývalo lidí, kterým Ježíš dost vadil. "Já tě nikdy nezahládím, Pane, a nikdy tě nezapřu," povídali tehdy učedníci, ale Ježíš jim řekl, že to bude jinak: každický den ať vám kohoutí kokrhání připomene vaši lidskou slabost a ať vás vrátí na zem. To nám tu po nich zůstalo: každický den nám kohoutí kokrhání připomíná naši lidskou slabost.

Skoro na konci evangelia je poslední podobenství, které Ježíš vyprávěl: o tom, jak král-soudce jedny ("ovce") pozve do království, jež je tu pro ně od začátku připraveno, a druhé ("kozy") odmítne: Kdybyste tu nebyli, kdo by litoval? Jděte ode mne... Učedníci museli být z toho podobenství nesví a my zrovna tak. Kam patří třeba takový Joab: mezi ovce, nebo mezi kozy? Udělal přece mnoho dobrého, ale udělal i dost zlého. Kam s ním? Zrovna tak ti druzí. Co David? Kam patří? A kam já? Udělal jsem přece něco dobrého i ledaco zlého. Co z toho nakonec převáží?

Odpověď je vlastně trochu překvapivá. Nad zlem, které máte na kontě, převáží Boží láska. Není rozhodující, co jste udělali dobrého vy, nýbrž co Bůh. A zlo, které jsme spustili a neubrzdíme, zastavuje zase jenom on. (Jak, o tom bude řeč na Velikonoce.)

III.

Bible není dějepis a příběhy nelíčí tak, jak to dělají kronikáři – abyste si zapamatovali pár jmen a dat a o víc se nestarali. Bible vypráví jinak: abyste v těch dějích zahlédli něco jako střípek zrcadla. Nabídne vám obrázky různých postav ve spleťtých životních situacích. Nemusíte se do nich vcítovat, a přece to všechno odkudsi znáte: ty ušlechtilé cíle i to, jak to pak v praxi dopadá. V tom všem přece žijeme, takový je náš svět, to všechno nás ovlivňuje. Nejsme jen diváci, abychom v hledišti koukali, co stvořil Bůh a jak to kazí lidé. Nejsme diváci, jsme na jevišti a hrajeme kus zvaný život. Nejsme svázáni žádným napsaným scénářem (Bible není jízdni řád) a už vůbec nejsme loutky, jež by někdo řídil: jsme skutečně spoluvůrci toho, v čem žijeme, a hodně na nás záleží, co a jak bude.

Bible je plná takových střípků, v nichž uvidíte záblesky svobody vůči mocným. Uvidíte službu bezmocným a věrnost a trpělivost a také naději, která se musí bránit zlu. Uprostřed toho dění zahlédnete i sebe

a hlavně to, že na soudu ob stojí Boží láska, jež přichází a vstupuje nám do života (čemuž říkáme advent) a není kdesi nedostupně daleko, neboť se právě i vám nabízí, když se setkáváte s druhými lidmi.

A tak buďte na světě rádi a žijte tu s radostí, vždyť Pán je blízko.

Poslání (volně podle apoštolova dopisu do jednoho sboru):

Ať nás všichni pokládají za služebníky Kristovy a za správce Božích tajemství. Od správců se nežádá nic jiného, než aby byl každý shledán věrným. Mně tedy pramálo záleží na tom, soudíte-li mě vy nebo jakýkoliv lidský soud. Vždyť ani já nejsem soudcem sám nad sebou. (Což platí o každém z nás.)

Nevyslovujte proto soudy předčasně, dokud Pán nepřijde. To on vynese na světlo všechno, co je skryto ve tmě, a zjeví záměry srdcí; tehdy se člověku dostane chvály od Boha.

Do té doby: vynikáte v něčem? To je dobře. Leč: kdo vám dal vyniknout? Máte snad něco, co byste nebyli dostali? A když jste to dostali, co že se tím chlubíte?

Řekl bych to takto: skoro se mi zdá, že nás Bůh učinil divadlem světu, andělům i lidem. Abychom všem přemoudřelým byli blázny pro Krista.

požehnání

Do seznamu těch, komu Bůh nemá co vytknout, určitě nepatříme, a není divu, on na něm není nikdo – ani ti, kdo si to o sobě myslí. Bůh to po nás ani nežádá a přichází nás soudit svou milostí.

Co jsme dokázali, je možná dobré a nebo to možná za mnoho nestojí, leč Boží přízeň bychom si za to stejně nekoupili. Tu nám všem Bůh dopřává jen tak, z lásky, a k tomu i svůj milosrdný pokoj, který trumfne všechny naše zkušenosti i logické úvahy i vysněné fantazie.

Tak ať vás ten přicházející pokoj Božího království ovlivňuje, usměřňuje a těší – neopustí vás a bude vás držet i s vašimi vzpomínkami, těžkostmi i očekáváními v Kristu Ježíši. Amen.